

photo:
Ömer
NECİROĞU

Ο δακτυλιωμένος
Αιγαιόγλαρος
(*Larus audouinii*)

Επανεύρεση δακτυλιωμένου Αιγαιόγλαρου... 12 χρόνια μετά!

Μέχρι στιγμής έχουμε λάβει 15 επανευρέσεις από Αιγαιόγλαρους που έχουν γεννηθεί σε αποικίες του Αιγαίου, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούν πουλιά που παρατηρήθηκαν σε υγροτόπους της Μεσογείου το χειμώνα.

10

Δανάη
Πορτόλου

Υπεύθυνη
Διαχείρισης
Δεδομένων

Ηταν Ιούνιος 1999 στα Βόρεια Δωδεκάνησα στο πλαίσιο του πρώτου προγράμματος LIFE για την προστασία του Αιγαιόγλαρου στην Ελλάδα. Είχαμε περάσει μέρες να “ρολάρουμε” πλαστικά δακτυλίδια για τους νεοσσούς, εν μέσω επισκέψεων παρακολούθησης σε αποικίες του είδους. Το σχέδιο από δω και πέρα ήταν μια εξόρμηση στις νησίδες των Νοτίων Δωδεκάνησων για δακτυλιώσεις. Ξεκινήσαμε από τους Λειψούς με το “Κίναρος” γεμάτα με άτομα και εξοπλισμό. Ευτυχώς ο καιρός ήταν καλός και δεν κοπανηθήκαμε πολύ... Μετά από μια επεισοδιακή διανυκτέρευση στην Κω όπου μας έβαλαν πετρέλαιο αντί αμόλυβδης βενζίνης (!), φτάσαμε στις νησίδες της Σύμης νωρίς το επόμενο πρωί. Ήταν μια από τις καλύτερες αποικίες που είχαμε βρει εκείνη τη χρονιά, με σημαντικές ενδείξεις αναπαραγωγικής επιτυχίας: τα περισσότερα αυγά είχαν εκκολαφθεί, λίγα μόνο ήταν θηρευμένα, πολλά καλοφαγωμένα μικρά έτρεχαν να κρυφτούν μέσα στα βράχια και υπολείμματα τροφής γύρω από τις φωλιές. Το σκαρφάλωμα ήταν δύσκολο ανάμεσα στις κατακόκκινες γαλατσίδες (*Euphorbia sp.*) και έτσι μας πήρε ώρα να τελειώσουμε παρόλο που ήμασταν πολλοί δακτυλιωτές: η Σταυρούλα, ο Βασίλης, ο Γιώργος, ο Στάθης και εγώ.

Οι δακτυλιώσεις συνεχίζονται από τότε σχεδόν κάθε χρόνο και πλέον πιο εντατικά μέσα από το πρόγραμμα LIFE για τα θαλασσοπούλια. Λίγο πριν πετάξουν οι νεοσσοί από την αποικία, εκτός από το τυπικό μεταλλικό δακτυλίδι, τοποθετείται και ένα πλαστικό κόκκινο δακτυλίδι στο άλλο πόδι που ονομάζεται Darvic. Το δακτυλίδι είναι μεγάλο και φέρει ένα μοναδικό κωδικό που αποτελείται από δύο χαραγμένα λευκά γράμματα και έναν αριθμό. Έτσι μπορεί να διαβαστεί από μακριά με τηλεσκόπιο ή τηλεφακό, χωρίς να χρειάζεται να ξαναπιαστεί το πουλί. Συνολικά, 620 νεοσσοί έχουν αποκτήσει ταυτότητα από το 1997.

Δώδεκα χρόνια μετά, φέτος τον Ιούλιο, λάβαμε ένα μήνυμα για επανεύρεση δακτυλιωμένου Αιγαιόγλαρου, δηλαδή την καταγραφή ενός κωδικού. Οι επανευρέσεις Αιγαιόγλαρων στην Ελλάδα είναι σπάνιες, επομένως αποτελούν πάντα ένα σημαντικό και συγκινητικό γεγονός. Μετά από το συνηθισμένο ψάξιμο στην Βάση Δεδομένων της Ορνιθολογικής για τα θαλασσοπού-

λια ανακαλύψαμε ότι τα νέα ήταν ακόμη πιο εντυπωσιακά: ο/η “KB3” ήταν το γηραιότερο άτομο που έχει καταγραφεί στο πρόγραμμα δακτυλιώσης Αιγαιόγλαρων στην Ελλάδα, ενώ βρέθηκε να φωλιάζει σε μια νησίδα στη χερσόνησο Ντάτκα της Τουρκίας σε απόσταση μόλις 24 χιλιομέτρων από τη νησίδα όπου γεννήθηκε! Το πουλί, που παρατηρήθηκε από έναν Τούρκο φωτογράφο φύσης, ήταν ένα από τα 30 μικρά που είχαμε δακτυλιώσει στην αποικία της Σύμης το 1999.

Μέχρι στιγμής έχουμε λάβει 15 επανευρέσεις από Αιγαιόγλαρους που έχουν γεννηθεί σε αποικίες του Αιγαίου, οι περισσότερες από τις οποίες αφορούν πουλιά που παρατηρήθηκαν σε υγροτόπους της Μεσογείου το χειμώνα. Μόνο σε δύο περιπτώσεις έχουν παρατηρηθεί δακτυλιωμένα πουλιά να φωλιάζουν, και μάλιστα κοντά στην αποικία όπου τα ίδια γεννήθηκαν. Αυτό πιθανώς να δείχνει ότι το είδος παρουσιάζει μεγάλη φιλοπατρία στην περιοχή αναπαραγωγής του και ότι η διασπορά των ανηλίκων δεν είναι μεγάλη. Χωρίς να γνωρίζουμε τι έκανε ο/η “KB3” τόσα χρόνια, σίγουρα έχει δει πολλές αλλαγές να συμβαίνουν στην περιοχή των Νοτίων Δωδεκάνησων αλλά και του Αιγαίου γενικότερα: την τεράστια δόμηση των νησιωτικών ακτών, τη δραματική μείωση των αλιευμάτων, της παράκτιας αλιείας, την αλλαγή των κλιματικών συνθηκών και την απουσία μελετιών και τις παράνομες δραστηριότητες που έχουν φτάσει το θαλάσσιο οικοσύστημα στα όριά του. Μαζί με τις αλλαγές αυτές δοκιμάζεται τώρα και ο πληθυσμός του Αιγαιόγλαρου ο οποίος παρουσιάζει σημαντική μείωση, ενώ εικόνες σαν αυτές των αποικιών της προηγούμενης δεκαετίας αποτελούν, δυστυχώς πλέον, εξαίρεση. ■

Το Πρόγραμμα LIFE-ΦΥΣΗ «Υλοποίηση δράσεων διατήρησης για το Θαλάσσιοκόρακα και τον Αιγαιόγλαρο και αναγνώριση Θαλάσσιων Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά της Ελλάδας» (LIFE07 NAT/GR/000285) υλοποιείται σε 17

Ζώνες Ειδικής Προστασίας και την ευρύτερη περιοχή τους κατά την περίοδο 2009-2012, σε συνεργασία με την Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας (ΜΟΜ), το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΛΚΕΘΕ), το ΤΕΙ Ιονίων Νήσων και την Πορτογαλική Ορνιθολογική Εταιρεία (SPEA), με την οικονομική υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τη συγχρηματοδότηση του Ιδρύματος Α. Γ. Λεβέντη.